

Jaarplan 2024

(vastgesteld op 21-11-2023)

Rekenkamer

Rekenkamer Zoetermeer – Jaarplan 2024

Inleiding

De Rekenkamer wil een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het lokale bestuur en de raad goed in positie brengen. Zij streeft er naar onderzoeken uit te voeren die uitmonden in conclusies en aanbevelingen waar het gemeentebestuur daadwerkelijk mee aan de slag kan. Aanbevelingen van de Rekenkamer aan raad en/of college moeten concreet toepasbaar zijn en liefst ook een 'lerend' effect hebben. Dan hebben raad, college, ambtelijke organisatie maar ook de Zoetermeerse gemeenschap (inwoners, ondernemers en organisaties), baat bij het onderzoek en de resultaten ervan.

De Rekenkamer wil met haar onderzoeken aansluiten bij wat leeft binnen de raad. Daarom treedt zij regelmatig in contact met de raadsleden, bijvoorbeeld door middel van een inloopavond.

De Rekenkamer heeft jaarlijks een budget van ongeveer € 75.000,- beschikbaar voor het uitbesteden van onderzoeken en voor vergoedingen voor de werkzaamheden. Daarnaast wordt zij, ten laste van de griffie, ondersteund door een secretaris/onderzoeker

Bij de selectie van mogelijke onderzoeksonderwerpen hanteert de Rekenkamer een set criteria. Deze worden in onderstaande tabel nader toegelicht.

1	Toegevoegde waarde	De Rekenkamer wil leer- en verbeterprocessen stimuleren en aanbevelingen doen waardoor in het belang van de inwoners effectiever en efficiënter gewerkt kan worden. Het onderzoek levert daartoe toegankelijke, bruikbare en actuele informatie op waarover in deze vorm niet wordt beschikt en waarmee de raad en het college van Zoetermeer het functioneren van de gemeente kunnen verbeteren. Daarbij worden doublures met (lopende of voorgenomen) onderzoeken van de gemeente vermeden.
2	Maatschappelijk belang	Het betreft een onderwerp dat het actuele of toekomstige functioneren van de samenleving als geheel sterk raakt (voorbeelden: veiligheid, goede en betaalbare huisvesting) of belangen van omvangrijke of bepaalde doelgroepen (bijv. sociaal zwakkeren).
3	Financieel belang	Het betreft een onderwerp of een beleidsterrein waar de gemeente geld aan uitgeeft en financiële risico's kan lopen.
4	Mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid	De mate waarin rond het onderwerp twijfels bestaan over de resultaten die met het gevoerde beleid worden bereikt en/of de mate waarin rond het onderwerp twijfels bestaan of de middelen op een goede wijze worden ingezet in relatie tot de gewenste resultaten.
5	Variatie	De Rekenkamer streeft naar variatie in onderzochte onderwerpen (spreiding over beleidsterreinen) en onderzoeksvormen.

Tabel 1: Richtinggevende selectiecriteria onderzoeken Rekenkamer Zoetermeer

Jaarplan 2024

Het jaarplan is een levend document. De actualiteit en voortschrijdend inzicht kunnen aanleiding geven onderzoeken niet uit te voeren die wel in het jaarplan stonden en om onderzoeken wel uit te voeren die niet in het jaarplan zijn opgenomen. Daarnaast kunnen onderzoeken jaargrenzen overschrijden.

Af te ronden onderzoeken

Diverse onderzoeken die de Rekenkamer in 2023 zijn gestart, zullen (kort) na de jaarwisseling worden afgerond.

Woonbeleid

Dit onderzoek is kort vóór het zomerreces van start gegaan. De vraag die centraal staat in het onderzoek is: *In hoeverre is het woonbeleid van de gemeente Zoetermeer doeltreffend en doelmatig? Welke sturingsmogelijkheden heeft de gemeenteraad voor dit beleid en zijn deze al dan niet met succes ingezet?*

De documentenanalyse is inmiddels afgerond en de laatste gesprekken worden gevoerd. Het streven is om het rapport in het eerste kwartaal van 2024 aan de raad te kunnen aanbieden.

Laaggeletterdheid

Met dit onderzoek wil de Rekenkamer Zoetermeer bewustwording creëren over de mate waarin de gemeentelijke digitale dienstverlening toegankelijk is en, waar nodig en mogelijk, concrete suggesties aanreiken ter verbetering. Idealiter is de digitale dienstverlening van de gemeente Zoetermeer wat de Rekenkamer betreft zodanig toegankelijk dat laaggeletterden en mensen met verminderde digitale vaardigheden zelfstandig een antwoord kunnen vinden op de meest gestelde vragen/zoekopdrachten.

Dit onderzoek, dat door de Rekenkamer zelf wordt uitgevoerd, is naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 gereed.

Doe Mee

De Rekenkamer doet dit jaar weer mee met het DoeMee-onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). Het onderwerp in 2023 is klachtenafhandeling. Het onderzoek zal rond de jaarwisseling aan de raad kunnen worden verstuurd.

In 2024 te starten onderzoeken

In 2024 wil de Rekenkamer onderzoek laten doen naar twee nieuwe onderwerpen. Het gaat dan om grotere, diepgaande onderzoeken, uit te voeren door een ter zake deskundig bureau. Daarnaast ziet de Rekenkamer ruimte om zelf een kleiner onderzoek uit te voeren en wil zij opnieuw deelnemen aan een door de NVRK georganiseerd DoeMee-onderzoek. Voor elk van de genoemde onderwerpen vullen wij bovengenoemde matrix in; deze ingevulde matrix vindt u aan het einde van dit jaarplan.

Grote projecten

De afgelopen jaren hebben raadsleden diverse suggesties gedaan en vragen gesteld over de wijze waarop de gemeente Zoetermeer (grote) projecten uitvoert. Bijvoorbeeld: op welke manier kan de raad grip krijgen op de doorlooptijd van budgetverlening tot aanbesteding? De Rekenkamer wil laten onderzoeken in hoeverre de raad in staat wordt gesteld om te sturen en te controleren op de uitvoering van grote projecten. Wat zijn verklarende factoren voor het wel of niet grip hebben (door de gemeente en door de raad) op grote projecten. In hoeverre is sprake van leereffecten? Casuïstiek zal onderdeel uitmaken van het onderzoek.

Wet inburgering

Dit is een relatief nieuwe verantwoordelijkheid van de gemeente. De toestroom van migranten en statushouders maakt dit ook een actueel onderwerp. De Rekenkamer beraadt zich nog op de focus van het onderzoek, bijvoorbeeld de effecten op onderwijs en zorg in de stad. Een goede inburgering kost het nodige, maar kan op termijn sociaal en economisch iets opleveren.

Kleinere onderzoeken

Zoals hiervoor aangegeven, biedt het doen van twee grotere onderzoeken de ruimte om ook twee kleinere onderzoeken uit te voeren.

Doe Mee

De NVRR organiseert jaarlijks een DoeMee-onderzoek. Dit zijn steeds kleinere onderzoeken die zowel in tijd als middelen weinig investering vereisen, maar desalniettemin nuttige resultaten leveren en een vergelijking met andere gemeenten mogelijk maken. De NVRR organiseert in 2024, in samenwerking met de Algemene Rekenkamer, een onderzoek naar de energiebesparingsplicht bij bedrijven. De Rekenkamer is voornemens aan dit onderzoek deel te nemen.

Eigen onderzoek

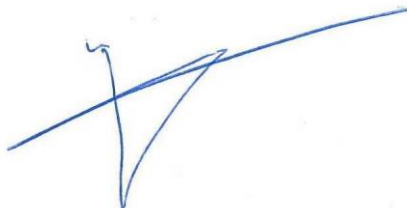
De Rekenkamer wil ook zelf een (klein) onderzoek uitvoeren en overweegt daarbij verschillende mogelijkheden. Te denken valt aan een onderzoek naar de kwaliteit van de raadsvoorstellen. Een andere optie is een beschrijving maken van de ondersteuning die de raad tot haar beschikking heeft (gebaseerd op het DoeMee onderzoek van 2022, waar de Rekenkamer niet aan heeft meegedaan, en aanvullend op andere onderzoeken die momenteel worden gedaan).

Longlist

Tijdens de inloop die de Rekenkamer op 30 oktober jl. organiseerde, is nog een aantal suggesties gedaan die de Rekenkamer graag op de longlist plaatst:

- Schuldhulpverlening: nagaan hoe effectief de gemeentelijke aanpak is, ook vanuit het oogpunt van ondersteunende partijen als Schuldhulpmaatje en de Formulierenbrigade.
- Laaggeletterdheid: Zoetermeer werkt samen met vijf omliggende gemeenten aan het verminderen van laaggeletterdheid. Tijdens de inloop werd gevraagd naar de effectiviteit van deze aanpak. De aanpak zal in 2024 tussentijds worden geëvalueerd, mogelijk dat de Rekenkamer hier een bijdrage aan kan leveren.
- Voorzieningenniveau in een groeiende stad.
- Bestaanszekerheid en kansengelijkheid in Zoetermeer.

De voorzitter van de Rekenkamer Zoetermeer,

Marko Bos

	Grote projecten	Wet inburgering	DoeMee Energiebesparingsplicht	Optie: Kwaliteit raadsvoorstellen	Optie: Ondersteuning raad
Toegevoegde waarde	Handvatten voor de raad om te kunnen sturen op grote projecten; versterken van het leervermogen.	Een vrij nieuwe taak van de gemeente.	Bevorderen dat bedrijven aan de verplichting voldoen en de handhaving voldoet.	Verbetervoorstellen doen om de kwaliteit van de stukken te vergroten.	De raad inzicht geven in de (mate van) ondersteuning die de raad krijgt.
Maatschappelijk belang	Projecten van deze aard zijn van invloed op een groot deel van de (zo niet de gehele) lokale bevolking.	Een goede inburgering doet beroep op o.a. onderwijs en zorg, maar is sociaal en economisch van belang.	Door het treffen van, rendabele, energiebesparingsmaatregelen dragen bedrijven bij aan een beter milieu.	Goede raadsvoorstellen dragen bij aan goede besluitvorming.	Goede ondersteuning draagt bij aan stevige lokale democratie en kwaliteit van de besluitvorming
Financieel belang	Zowel een financiële inzet als capaciteitsinzet.	Mogelijk extra kosten voor de gemeente.	De gemeente betaalt de ODH om de handhaving uit te voeren.	Niet direct	Verskillende vormen van ondersteuning brengen kosten met zich mee.
Mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid	Risico op (flink) hogere uitgaven dan begroot.	Risico op extra kosten voor de gemeente wanneer de wet niet doeltreffend en/of doelmatig wordt uitgevoerd.	Risico dat handhaving door ODH onvoldoende effectief is in realiseren energiebesparing door bedrijven.	Risico op onvoldoende duidelijke stukken die ten grondslag liggen aan besluitvorming.	Doelmatigheid vraagt om zoeken naar optimum in ondersteuning
Variatie	Stedelijke ontwikkeling	Sociaal Domein	Duurzaamheid	Besluitvorming / Ondersteuning raad	Besluitvorming / Ondersteuning raad